

ประโยค ป.ธ.๘

แต่ง ฉันท์ภาษามคร

สอบ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

จงเก็บข้อความตามที่จะเก็บได้ในข้อความข้างท้ายนี้ แล้วประพันธ์ให้เป็นภาษามคร โดยฉันท์ลักษณะ ๓ อย่าง ตามถนัด แต่งฉันท์อะไร แจ้งชื่อไว้ด้วย ฯ

ราชธานีชื่อกรุงรัตนโกสินทร์มหินทราโยธยานี้ เป็นเมืองสมบูรณ์ดี กว้างขวาง เป็นเมืองท่าค้าขาย อันพระราชา ๓ พระองค์ทรงครอบครองมา เจริญมั่งคั่งตั้งอยู่แต่เดิมมา ก็ราชธานีนั้น เมื่อราชธานีเก่าชื่อกรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยาพิณาศไปเพราะอำนาจ พม่าแล้ว พระราชาองค์สรรพปฐม (ในพระบรมราชจักรีวงศ์) ผู้ทรงพระราชอาณาจักร มีพระนามว่า พระเจ้าจักรีบรมนาถผู้ปราบศึก ทรงสงเคราะห์เอาคนจำนวนมาก รวบรวม เข้าเป็นกองทัพใหญ่พอจะเอาชนะได้แล้ว จึงเข้ารบกับพวกพม่าบ้าง กับข้าศึกอื่น ๆ บ้าง ได้ชัยชนะถึงซึ่งความเป็นใหญ่แล้ว จึงโปรดให้สร้างลงในสวนชื่อบางกอก อันเป็นที่ รื่นรมย์ใจนี้ เป็นที่ไม่ไกลทะเล มีผลไม้อุดมสมบูรณ์ เป็นที่ประชุมการค้าหากำไร สะดวกของพวกพ่อค้านานาประเทศ เป็นราชธานีอันจัดจำแนก (คือวางผัง) ดี ตกแต่ง อาคาร (แห่งราชธานี) พร้อมสรรพ

ก็ ราชธานีนี้ นับว่าเป็นคลังของพระรัตนปฏิมานั้น เพราะเป็นที่รักษาศักดิ์พระ รัตนปฏิมานั้นไว้ ดุจคลังแสงอันเป็นที่เก็บรักษาศัตราวุธ มีดาบเป็นต้น ฉะนั้น (นี้ประการ ๑) อีกประการ ๑ เพราะความที่พระรัตนปฏิมานั้น เป็นวัตถุมงคลอันศักดิ์สิทธิ์ โดย เป็นสิริเขต (แดนให้เกิดมิ่งขวัญเป็นสง่าราศี) พระราชาใหญ่ผู้ทรงไว้ซึ่งรัตนะเห็นปานฉะนี้ ก็นับว่าเป็นเช่นดังพระอินทร์ใหญ่แห่งบรรดาพระอินทร์ทั้งหลายในจักรวาลทั้งปวง เพราะ ว่ารัตนะอันงามมหาค่ามิได้ เป็นบุญเขตอย่างดีเช่นนี้ของท่านผู้เป็นใหญ่อื่นๆ ในประเทศไหน ๆ ก็หาไม่มี นี่แลราชธานีของพระราชาพระองค์นั้นเป็นอย่างนี้ ราชธานีนี้จึงมีนามอัน สัมฤทธิ์ความตามที่กล่าวมาว่า กรุงเทพรัตนโกสินทร์มหินทราโยธยา (ราชธานีที่ใคร ๆ

ปราบไม่ได้แห่งพระราชาใหญ่ผู้เป็นเช่นพระอินทร์ทั้งหลาย เป็นราชธานีที่เป็นดุจคลัง
รักษารัตนะ) ดังนี้

ก่อนแก้วนั้้น เป็นปฏิมาพิมพ์เจดีย์ (เจดีย์อันเป็นรูปเปรียบ) ขององค์พระผู้
มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงพระสิริของเราทั้งหลาย ซึ่งแม้เสด็จ
ปรินิพพานนานแล้ว แต่ยังมีพระกิตติคุณแพร่อยู่ในโลกนี้ โดยคำสอนของพระองค์แผ่
ไป เป็นรูปเปรียบมีอาการดุจประทับนั่ง สร้างด้วยแก้วก้อนใหญ่ที่สุดหาที่เปรียบมิได้
เป็นแก้วเนื้อทิบบริสุทธิ ปรากฏพระนามว่า “พระแก้วมรกต” ในที่ทั่วไป เป็นยอดใจ
ของชาวสยาม ท่านผู้รู้สรรเสริญโดยอเนกประการ ฯ

—◆—
ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๘

แต่ง ฉันทภาษามคธ

พ.ศ. ๒๕๓๗

ปฐยาวัตร

ปุพเพ รตนโกสินท-
ราชธานี สุตมปณฺดา
อาวตฺตา ตีหิ ราชูหิ
จกฺกัปปมฺนาเถน
ราชินา จกฺกัวิสสฺส

มหินทายุชฌิมยฺวหา
วิสาลา ปุณฺณาทนํ
อิทฺธา ผีตา สุตตฺถิตา
รณฺจคณฺเ ชิตารินา
ปจฺเมน สุมปิตา

อินทรวงศ์

สาชฺชฌิมยฺวหาธิธ ราชธานียา
นาถํ คตาเยว มรฺมมสฺสคฺคฺกั
สงฺคณฺหิยาเนกขเน วิสารเท
เสนํ สุตฺตงฺกขณฺมย สุตฺตโยธิกํ
สทฺธิ มรฺมมาริกิ ยุตฺตกฺกขฬํ
กตฺวา ชยํ สิสฺสวริยํ ตทาลกิ
ปจฺฉา ว พางฺโกกสมณฺณปาลกฺเข
อุยฺยานเทสสุมิ มโนรเม อธิ
สมฺปนฺนอารามทุมปฺผลาผล
ผีเต สมฺมททา อวิทฺตรสฺสจฺเจเต
นानาทีสาเสว นินาสินํ อธิ
นानาวณฺชชาปถยฺยณฺชนาเร
มาเปสิ เอตํ นวราชธานียํ
สมฺมา วิกตํ ปฏิมณฺฑิตํ อถ ๑

ปฐยาวัตร

ออยฺยจ โช นวกตา
อนคฺคทพฺพุตฺตนา-

ราชธานี มโนหรา
ปฏิมโกสฏฺตกา

โกโส วย อสุยาทิน	ตสสารกชนจานโต
ยโต จ อุตตมา พุทธ-	รตนปปฏิมา อัย
สสิทฐมจลล์ โหติ	สพเพสสิ สิริเชตโต
ตโต ราชา คถารูป-	อนคฺมรตนทฺธโร
จกฺกวาเพสฺส อินฺทาน	มหินฺทสสิโส วัโร
สุปฺปณฺณเขตตภูตํ หิ	อิทิสํ รตนํ สุกํ
อณฺเณสฺมิสฺสรานมฺปิ	โลเก นตฺเถว กตฺถจิ
อัย โข ราชธานีสฺส	เอวรูปสฺส ราชิน
ตสฺมา รตนโกสินฺท-	มหินฺทายุชฺฌมียา อิติ
ยถาวุตตตฺถสิทฺธํ ว	นามํสา โหติ มจฺจลํ ฯ

วสันตคิลก

โย โน ติโลกสูวิฑู ภควา มุนินฺโท
 อคฺคการหญฺจ สุจิรปฺปรินิพฺพุโตปิ
 สุวากฺขาตธมฺมผรณาย ฐวํ ฐรณโต
 โลเก คุณฺเณหิ อภิปตฺถตฺถกิตฺติสทฺโท
 ตสฺสเสวิทํ สิริมโต ปฏฺธิมฺพเจตฺย
 อคฺคํ นิสิตฺถนิริยาปถปาภุํ ว
 โลเก มหคฺชมณฺณชฌมยํ อนคฺฐํ
 อจฺเจรสุทฺธรณสสารมโนปมณฺจ
 สามณฺณโต มรคตํ รตนนฺติ ฌาตํ
 สยามาน จิตฺตคิลกณฺจ วิรูปสฏฺฐนฺติ ฯ

พระธรรมกิตติวงศ์ สุรเดโช วัดราชโอรสาราม
 สนามหลวงแผนกบาลี

แต่ง
 ตรวจแก้.